

Głos Ludu

Gazeta Polaków w Republice Czeskiej

Każda moja wizyta u was jest specjalna
| s. 4

»Głosik«
- rubryka dla dzieci
| s. 6

Na początek krótkie narty
| s. 7

Czas na ferie

REGION: *Województwo morawsko-śląskie jest drugim najbardziej lubianym regionem w Republice Czeskiej jeśli chodzi o wypoczynek zimowy. Wyprzedza go jedynie województwo libereckie. Takie wyniki przyniosła ankieta ogłoszona przez wydawnictwo turystyczne „KAM po Česku” oraz spółkę „Incheba Praga” – organizatora targów ruchu turystycznego.*

To niewątpliwie góry – Beskidy i Jesioniki – przyciągają zimą turystów. Największego ruchu na stokach w trzyniecko-jabłonkowskiej części Beskidów należy się spodziewać w następnych dwóch tygodniach, kiedy będą miały ferie najpierw dzieci w powiecie karwińskim, a potem w frydecko-misteckim. Już w tym tygodniu, kiedy ferie miała Ostrawa, w kompleksie narciarskim w Mostach koło Jabłonkowa nie brakowało narciarzy. W piątek przed południem parkingi były pełne, lecz większych kolejek do wyciągów nie było. Kto nie chciał „tłoczyć się” na głównej nartostradzie nad hotelem „Grün”, mógł korzystać z dwóch pozostałych tras, atrakcyjnych szczególnie dla zaawansowanych narciarzy.

Sądząc po tablicach rejestracyjnych samochodów, wśród turystów przeważają mieszkańcy regionu. Niemniej Mosty stały się ośrodkiem na tyle znanym, że przyjeżdżają tu również goście z bardziej odległych województw Republiki Czeskiej, a także z Polski czy Słowacji. – Mamy blisko, jest dobra droga i wychodzi taniej niż na Słowacji – powiedział naszej gazecie Milan Paľčo z Czadcy. „Pod nosem” ma co prawda duży kompleks narciarski na Wielkiej Raczce, lecz woli przyjeżdżać do Mostów. – Racza jest, moim zdaniem, dla bardziej zaawansowanych narciarzy – dodał.

Artur Matias z Krakowa bynajmniej nie zalicza się do początkujących. – Jeździmy tu całą grupą na obozy narciarskie, ja osobiście jestem już po raz trzeci. Ośrodek nie jest duży, ale nartostrady są bardzo dobrze przygotowane, jest dobre zaplecze. Na treningi w sam raz – podzielił się wrażeniami z naszą gazetą.

– W hotelu mamy gości najczęściej z niezbyt odległych regionów, takich jak Zlińskie czy Ołomunieckie, ale są też turyści z Pragi, a także Polacy i Słowacy. Przyjeżdżają zwykle na kilka dni, ale zdarza się, że im się podoba i przedłużają pobyt – zbilansował Pavel Taufer, gestor ośrodka.

Mosty stały się już stosunkowo znanym miejscem wypoczynku zimowego. Dlatego w Drzewionce na Fojstwiu już od początku lutego co czwartek organizowany jest specjalny program dla dzieci. To dlatego,

Fot. DANUTA CHLUP
Przelacz to miejsce dla tych, którzy na stoku nie lubią tłumów.

ze do Mostów przyjeżdżają na wypoczynek mieszkańcy różnych regionów, którzy mają ferie w różnych terminach.

Ulubionymi przez turystów miejscowościami wypoczynkowymi są również Łomna Dolna i Górna. Przyjeżdżnym służą nowe czy wyremontowane hotele i pensjonaty, wiele osób ma w Łomnej własne domki letniskowe. By dolina stała się idealnym miejscem na wypoczynek zimowy, brakuje jej niestety nowoczesnych ośrodków narciarskich. Teoretycznie istnieją trzy, w praktyce w większości działa najwyżej jeden – Severka.

Wczoraj rozpoczął się wreszcie na Przelaczy w Łomnej Górnej. Ośrodek prowadzony przez klub sportowy z Karwiny nie posiada naśnieżania. Dlatego w ub. sezonie w ogóle nie był czynny, tej zimy po raz pierwszy uruchomiono wyciąg w ub. weekend. – Ale mieliśmy pecha, popsuł się ratrak. Udało się go naprawić i od dzisiaj działamy – dowiedzieliśmy się od pracownika obsługującego wyciąg.

Przelacz nie jest ośrodkiem obleganym przez tłumy. Trafiają tu

bywalcy, którzy lubią pojeździć w spokojnym miejscu, na szerokiej nartostradzie idealnej dla snowboardzistów i wyznawców carvingu. Wczoraj spotkaliśmy tam głównie ostrawian, którzy mają w Łomnej domki letniskowe.

– Po pięciu latach idę pojeździć na snowboardzie. Zdecydowałam się spróbować, bo zaraz kawałek stąd mamy chatkę – śmiała się Martina Tomanová. Roman Mrovec – również ostrawianin – zna cały szereg beskidzkich ośrodków. – Dlaczego wybrałem się na Przelacz?

Po pierwsze – uważam, że to jeden z najlepszych stoków w Beskidach, a po drugie – mamy w pobliżu domek letniskowy. Świetnie się dziś jeździło, warunki są dobre – chwalił mężczyzna.

Takich dni, kiedy można pojeździć na Przelaczy, jest jednak niewiele. Ośrodek „Armáda” w ogóle nie działa, na Severkę nie tak łatwo wyjechać samochodem. W efekcie wiele osób zakwaterowanych w Łomnej dojeżdża na narty do Mostów lub do Bukowca.

DANUTA CHLUP

REKLAMA

2 godziny kręgli + bonus 100 Kč
odliczony od rachunku w naszej restauracji

Promocja do 31. 5. 2015
poniedziałek - czwartek
Zamówienia pod nr. tel.: 736 626 848

www.vendryne.vitalityslezsko.cz

ZDARZYŁO SIĘ

GRYPA POWOLI USTĘPUJE

W województwie morawsko-śląskim grypa powoli ustępuje. Według statystyk ostrawskich epidemiologów, w tym tygodniu odnotowano 1485 przypadków zachorowań na grypę na 100 tys. mieszkańców. To o 17 proc. mniej niż w ub. tygodniu oraz o prawie 25 proc. mniej niż dwa tygodnie temu, kiedy sytuacja w naszym regionie była pod tym względem najbardziej krytyczna.

Pomimo spadku zachorowań na grypę poczekalnie lekarzy rodzinnych oraz pediatrów nadal pękają w szwach. Grypy oraz choroby grypopodobne dokuczają obecnie głównie mieszkańcom powiatów karwińskiego i frydecko-misteckiego. Najwięcej chorych jest w grupie wiekowej 25-59 lat. Tydzień temu natomiast najbardziej chorowała młodzież szkolna, wcześniej przedszkolaki.

Grypy obawiają się nadal również szpitale w naszym regionie. W dalszym ciągu obowiązuje zakaz odwiedzin w szpitalach w Czeskim Cieszynie, Trzyniecu-Sośnie i Podlesiu oraz na niektórych oddziałach szpitali w Karwinie i Hawierzowie. Wyjątkiem jest Górnicy Szpital w Karwinie, gdzie zakaz odwiedzin przestał obowiązywać już w czwartek. Od dziś można też odwiedzać chorych w szpitalu w Boguminie. (sch)

ZNÓW POMAGAŁ ŚMIGŁOWIEC

Ratownicy Wojewódzkiego Pogotowia Ratunkowego wyjechali w czwartek do kolejnego upadku z wysokości. Tym razem doszło do niego na terenie elektrowni w Dziecmonowicach. 33-letni mężczyzna spadł tam z rusztowania z wysokości około 10 metrów. Lekarze pogotowia stwierdzili u niego poważne urazy głowy, nóg i kręgosłupa. Po udzieleniu rannemu pierwszej pomocy ratownicy unieruchomili go w materacu próżniowym i przetransportowali śmigłowcem do Szpitala Uniwersyteckiego w Ostrawie. (kor)

POGODA

sobota

dzień: 2 do 7 °C
noc: 1 do -1 °C
wiatr: 4-6 m/s

niedziela
poniedziałek

dzień: 4 do 6 °C
noc: 1 do -2 °C
wiatr: 2-4 m/s

9 17712 12142 2065

1 502 2

HYDE PARK

W rubryce tej publikujemy materiały nadesłane przez czytelników, wyrażające ich opinie, poglądy i przekonania. Redakcja zastrzega sobie prawo do dokonywania skrótów.

Z wielką uwagą przeczytałem w „Głosie Ludu” z 24 stycznia wypowiedzi Tomasza Pustówki, wiceprezesa Kongresu Polaków i przewodniczącego komisji statutowo-prawnej pt. „Skończmy ze szlifowaniem statutu”, na temat poprawek do statutu Kongresu Polaków. Od przeszło dwudziestu lat Polski Związek Kulturalno-Oświatowy domaga się zmian w statucie Kongresu Polaków. W przeszłości było już kilka zmian, ale te nie zadowolili i nie doprowadziły do zgody i porozumienia na linii PZKO – Kongres Polaków. Ostatnio na Zgromadzeniu Ogólnym Kongresu Polaków w 2012 roku, Jan Ryłko – prezes ZG PZKO wystąpił w imieniu Związku z nową propozycją zmian w statucie KP. I tym razem, pomimo tego, że na sali obrad znajdowało się ponad 90 proc. członków PZKO, to propozycja większością sprzeciwiających się delegatów nie przeszła. W propozycji głównym mankamentem było wykreślenie ze statutu sejmików gminnych i pełnomocników gminnych. Czyli osób fizycznych.

Trzeba w tym miejscu przypomnieć, że pierwszy Zlot Polaków na wiosnę 1990 roku zorganizowały właśnie osoby fizyczne, czyli Polacy angażujący się w Polskiej Sekcji Forum Obywatelskiego. Nowe organizacje zaczęły się reaktywować dopiero później. Tak samo jest przed każdym Zgromadzeniem Ogólnym. Sejmiki zwołują pełnomocnicy, a w sejmikach uczestniczą osoby fizyczne – Polacy i tylko Polacy. Oni nie reprezentują żadnej z organizacji mającej akces w Kongresie Polaków. Oni przychodzą na sejmiki z własnej i nieprzymuszonej woli. Mają prawo wybierać delegatów na ZO KP i mają prawo być wybierani. Organizacje zrzeszone w Kongresie Polaków mają po dwóch delegatów z każdej organizacji. Ale tak samo mogą przychodzić na sejmiki członkowie innych organizacji, jak ma to miejsce w przypadku członków PZKO i tam być wybierani jako osoby fizyczne. To właśnie dlatego na Zgromadzeniu Ogólnym Kongresu Polaków jest co

najmniej 90 proc. członków PZKO, oczywiście także innych organizacji.

Komisja statutowo-prawna zaproponowała do rozważenia dwie wersje, które w znaczny sposób poprawiłyby pozycję PZKO w strukturach Kongresu Polaków. Po pierwsze to PZKO miałyby pięć osób w Radzie Przedstawicieli i na Zgromadzeniu Ogólnym. W drugim przypadku wychodzimy z założenia, że zgodnie z nowym statutem PZKO każde koło posiada osobowość prawną i jest samodzielną jednostką organizacyjną. – Wydawało nam się – mówi pan Pustówka, że dla kół mogłoby być satysfakcjonujące, gdyby mogły mieć bezpośredni wpływ na działalność Kongresu Polaków. – Dlatego zaproponowaliśmy, by każde koło posiadało jeden głos i ZG również jeden. Przy aktualnej liczbie kół PZKO dysponowałby w sumie 85 głosami w Radzie przedstawicieli i na Zgromadzeniu Ogólnym – dodał wiceprezes Kongresu Polaków.

Niestety po przeczytaniu wypowiedzi Jana Ryłki w „Głosie Ludu” z soboty 14 lutego w artykule pt. „W poszukiwaniu kompromisu”, przekonałem się, że panu Ryłce wcale nie chodzi o jakies dobre stosunki między PZKO a Kongresem Polaków. Nie będę tutaj streszczał wypowiedzi pana Ryłki, gdyż każdy może je sobie przeczytać i wyrobić zdanie na ten temat. Ja spróbuję wytłumaczyć panu Ryłce i wszystkim tym, którzy nie wiedzą jaka różnica jest między Kongresem Polaków a Polskim Związkiem Kulturalno-Oświatowym. Otóż – PZKO, tak jak

wszystkie inne organizacje z akcesem w Kongresie Polaków, mają swoich rejestrowanych członków, którzy posiadają legitymacje członkowskie, płacą składki

stwie do pana Ryłki uczestniczył w posiedzeniach Rady Przedstawicieli i wszystkie jakieś nieporozumienia na linii KP i PZKO były na miejscu rozwiązywane. Nie przypominam sobie, żeby dochodziło do jakichś zgrzytów. Po powrocie pana Ryłki zgrzyty powróciły. A szkoda.

Melchior Sikora, Karwina

Uniwersalne prawdy

Na zebraniu sprawozdawczo-wyborczym MK PZKO w Cierlicku-Kościelecu 15 lutego, na którym byłem obecny, dość nieoczekiwanie pojawił się również prezes PZKO, Jan Ryłko. Celem tej wizyty było odczytanie oraz opatrzenie własnym komentarzem artykułu p. H. Szczotki. Ponieważ poruszony temat nie wzbudził większej polemiki, postanowiłem wypowiedzieć w tej kwestii własne zdanie.

Moja rodzina od pokoleń jest związana z tą ziemią, choć tak się złożyło, że nie mieszkam dziś bezpośrednio na Zaolziu. Dlatego mam spojrzenie nie z pozycji uczestnika, lecz raczej obserwatora wydarzeń, co w tym przypadku może być pozytywnym aspektem. Nie znam też wszystkich okoliczności, jakie stanowią istotę sporu i podstawę napisania artykułu oraz wystąpienia prezesa PZKO, lecz sądząc z późniejszej dyskusji w kularach nie byłem w tym osamotniony. Jednakże z całą pewnością mogę stwierdzić, że na tą konfliktową sytuację można spojrzeć poprzez pryzmat kilku prawd o uniwersalnym i ponadczasowym charakterze.

»Zgoda buduje, zaś niezgoda rujnuje«

Czasy, kiedy społeczność polska dominowała w tej części Śląska Cieszyńskiego już dawno minęły i nic nie

wskazuje na to, aby się w tej materii miało coś zmienić. Wręcz odwrotnie – jak dobitnie wskazują przeprowadzone spisy powszechne tutejszy żywioł polski systematycznie i nieuchronnie kurczy się i maleje. Nad tymi, którzy jeszcze pozostali i trwają kultywując język i tradycję swoich przodków należy się z troską pochylać, otworzyć parasol ochronny i ratować to, co jeszcze jest do uratowania. Prezesa Kongresu Polaków, Józefa Szymeczka znam osobiście i jestem przekonany, że nadrzędnym celem zarówno jego, jak i organizacji, którą przewodzi, jest również realizacja tego zadania, co wielokrotnie już udowodnił. PZKO również stara się wcielać w życie podobną ideę, a zatem skoro cele obu organizacji są zbieżne, to jedynym rozsądnym wyjściem wyjaśnienia różnic wynikających z optyki widzenia tematu powinno być wyłącznie dążenie do kompromisu, a nie antagonizowanie sporu.

»Jak cię widzą, tak cię piszą«

Jakoś tak się składa, że polską specjalnością jest właśnie owo spieranie się, upieranie się przy swoim, bo „moje musi być na gorzej”. Jest to choćby dobitnie widoczne w politycznych, czasami wręcz żenujących tarciach międzypartyjnych parlamentu RP. Jestem jednak przekonany, że ponoszone przy tej okazji straty wizerunkowe i medialne są odwrotnie proporcjonalne do wielkości grupy zaangażowanej w spór. Antagonizowanie problemów i brak rozwiązań kompromisowych w tej sytuacji pewno dostarczy negatywnej argumentacji ludziom z natury niechętnym naszej społeczności, co oczywiście będzie z wielką szkodą dla pozostałych organizacji polskich działających na tym terenie.

»Gdzie dwóch się bije, tam trzeci może skorzystać...«

To następna z prawd uniwersalnych, którą można zastosować w tym przypadku. Na pytanie jednak, kto jest „tym trzecim”, każdy może sobie wymyślić własną odpowiedź.

Zbigniew Pawlik, członek MK PZKO w Cierlicku-Kościelecu

Pamiętki poszukiwane

Ośrodek Dokumentacyjny Kongresu Polaków w Republice Czeskiej przygotowuje wystawę poświęconą duchownym ze Śląska Cieszyńskiego. Pierwszym jest ks. prałat Leopold Biłko (1892-1955), urodzony w Końskiej duszpasterz, działacz ruchu młodzieżowego, muzyk, więzień obozów koncentracyjnych

Ks. prałat Leopold Biłko

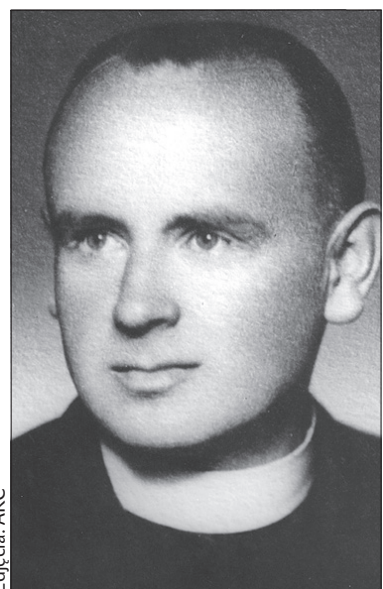
nych i więzienia komunistycznego. Działał on kolejno w Dziedzicach, Cieszynie, Poznaniu, Karwinie, Jabłonkowie i Orłowej, gdzie zmarł i został pochowany. W tym roku przypada 60. rocznica jego śmierci.

Drugim z nich jest ks. dziekan Józef Nowak (1908-1995), urodzony w Żukowie Górnym duchowny i więzień obozów koncentracyjnych. Posługę kapłańską pełnił kolejno w Stonawie, Lutyni Niemieckiej (Lutyni Dolnej), Frysztacie, Łazach, a w 1963 r. został wysłany do Widnawy, gdzie działał aż do swej śmierci w 1995 r. Został pochowany w rodzinnej miejscowości. W roku bieżącym mija 20. rocznica jego śmierci.

W związku z przygotowawaną wystawą zwracamy się do szanownych czytelników „Głosu Ludu” z bardzo uprzejmą prośbą o wypożyczenie zdjęć lub innych pamiątek związanych z ks. Leopoldem Biłką i ks. Józefem Nowakiem. Osoby chętne do ich udostępnienia mogą zgłaszać się w Ośrodku Dokumentacyjnym Kongresu Polaków w Republice Czeskiej przy ul. Ko-

meńskiego 4 w Czeskim Cieszynie, od wtorku do piątku w godzinach 8.00-15.00, w terminie do 12 marca. Przyniesione materiały będą na miejscu skanowane i zwracane właścicielom. Wcześniej można skontaktować się telefonicznie pod numerem +420 602 265 474.

(ms)

Ks. dziekan Józef Nowak

Rocznica zbiorowych mordów

Mija siedemdziesiąt lat od dwóch zbiorowych mordów, których Niemcy dopuścili się na dziewięciu Polakach w Karwinie i Suchej Górnej. Były to kolejne akty zemsty po masakrze w Żywocicach. Po aresztowaniu i poddaniu torturom kilku partyzantów z oddziału Józefa Kamińskiego-Strzały Niemcy wreszcie dowiedzieli się, kto strzelał w gospodarze Mokrosza i zabił dwóch cieszyńskich gestapowców. Ponad czterdzieści osób aresztowali i osadzili w więzieniach i obozach koncentracyjnych, skąd po wojnie wrócili zaledwie garstka. Kilku dziesięciu innych podejrzanych o sprzyjanie partyzantom, a także większość partyzantów oddziału, Niemcy bez sądu zamordowali.

20 lutego 1945 r. zastrzelili w kilku miejscach Karwiny Marię i Franciszka Gajduszków, u których po rozbiciu oddziału ukrywał się przez kilka dni komendant Józef Kamiński-Strzała, Marię i Teofila Hefnerów, podejrzanych o sprzyjanie partyzantom, oraz niespełna osiemnastoletnią Kornelię Pękąłę ze Stonawy (jej matka Barbara została zastrzelona w kilkanaście dni później na żydowskim cmentarzu w Cieszynie). Jak podaje w książce „Z rozkazu gestapo” Mečislav Borák,

około południa gestapowcy w cywili przyjechali do Suchej Górnej. Po drodze zabrali krawca Józefa Dudę z Suchej Średniej, który partyzantów wspomagał odzieżą, i odjechali z nim do kopalni „Franciszek”. Na portiernię przeprowadzono rymarza Wiktora Urbana, również podejrzanego o pomoc partyzantom, i czekano na wyjazd górników Antoniego Paszka i Karola Tyrlika, ojców partyzantów Emanuela Paszka oraz Erwina i Karola Tyrlików, którzy w tym czasie już nie żyli. Gestapowcy kazali im zdjąć buty i prowadzili ich w rzadkim śniegu za płot kopalni do lasku na miejsce egzekucji, gdzie był już wykopany dół. Ciało zastrzelonych kazali zakopać robotnikom powierzchniowym kopalni, kończącym właśnie dziesięciodzinną zmianę.

Borák przytacza również pewną ciekawostkę. Niektórzy świadkowie tych mordów podają, że kilka dni później przybył na miejsce zbrodni Hans Larisch, dyrektor generalny posiadłości Larischów, i poszedł zobaczyć, gdzie ciała zostały zagrzebane. Stąd wnioskuje, że Larisch wcześniej został poinformowany o zbrodni i wyraził zgodę na zakopanie ofiar na terenie rodzinnych majątków. (tob)

MINISTER JAN STANISŁAW CIECHANOWSKI W ROZMOWIE Z »GŁOSEM LUDU«:

Każda moja wizyta u was jest specjalna

Nasz region odwiedził w poniedziałek minister Jan Stanisław Ciechanowski, kierownik Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Gość z Warszawy spotkał się w siedzibie Konsulatu Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Ostrawie z przedstawicielami Koła Polskich Kombatantów oraz Stowarzyszenia „Rodzina Katyńska”. Jego tematem było m.in. przygotowanie zaolziańskich obchodów 70-lecia zakończenia II wojny światowej oraz 75. rocznicy Zbrodni Katyńskiej.

Panie ministrze, konsul generalna Anna Olszewska powiedziała, że pana spotkania z Zaolziakami stały się już tradycją. Obecna wizyta jest więc taką tradycyjną, czy też specjalną?

I specjalną, i regularną. Regularną, bo co najmniej trzy razy w roku mam wielką przyjemność przyjechać do was, odwiedzić kombatantów, „katyniaków”, osoby represjonowane. Czyli tę wielką rodzinę Polaków, którzy w różnych tragicznych czasach pokazywali nam, jak zachować swoją narodowość, swój patriotyzm. To są zawsze wzruszające spotkania i zawsze się cieszę, że udaje mi się nad Olzę dotrzeć kilka razy w roku, głównie z okazji konkretnych uroczystości, ale też ot tak, po prostu, przyjechać i spotkać z osobami dla tego regionu najbardziej zasłużonymi. Oczywiście, Polacy mieszkający na Zaolziu mają to szczęście, że żyją w kraju demokratycznym, wolnym. Bo wielu Polakom rozsiadym po całym świecie przyszło mieszkać w państwach, w których życie nie jest łatwe, bez możliwości decydowania o sobie. Jednak ten przykład kombatantów pokazuje, że ta demokracja i wolność nie są nam dane raz na zawsze. Dlatego musimy wciąż pokazywać ludzi, którzy o tę wolność i demokrację walczyli.

A dlaczego jest to wizyta specjalna?

Specjalna, bo spotykam się z osobami, które pokazały wtedy, kiedy Polska była w potrzebie, że należą do pokolenia, które zawsze stanie do walki w obronie Ojczyzny. Spotykam się z ludźmi, którzy zdali egzamin w najtrudniejszych czasach. Dlatego takim szacunkiem ich darzymy i darzyć będziemy, wsłuchujemy się w ich głos, czytamy ich książki. Z drugiej strony chcemy, żeby mieli oni poczucie, że państwo polskie o nich pamięta. Każda moja wizyta u was będzie wizytą specjalną.

Polacy na małej wyspie Man

Po dekadzie od początku fali polskiej imigracji na wyspie Man można stwierdzić, że jest to opowieść o sukcesie – uważa Dionisios Sturis, autor książki „Gdziekolwiek mnie rzucisz. Wyspa Man i Polacy. Historia splątania”. Z autorem rozmawiała Polska Agencja Prasowa.

Po lekturze pana książki wyspa Man jawi mi się jako tolkienowska kraina hobbitów, gdzie wszyscy się znają i przyjaźnią, niczego nie brakuje, a opieka socjalna działa przyzwoicie. Jest bezpiecznie, bo przestępczość jest bardzo niewielka, samochodów nie kradną, bo nie ma, jak ich z wyspy wywieźć, słowem – Man to mały raj pomiędzy Wielką Brytanią a Irlandią.

To z pewnością nie jest żaden raj.

Środowisko polskie w Republice Czeskiej ma jakieś specjalne zapotrzebowania, w czymś się różni od innych środowisk kombatantkich?

Uważam, że kombatanci mieszkający w RC, oprócz tego, że żyją w państwie demokratycznym, państwie członkowskim Czwórki Wyszehradzkiej, należą do tej specjalnej grupy weteranów pochodzących z terenów, które były włączone wprost do III Rzeszy. My w Polsce, szczególnie mieszkańcy Polski centralnej, zdajemy sobie sprawę, jak wielki to był nacisk, jak szczególnie trudna była na takich terenach sytuacja Polaków. Zwłaszcza zaś tych, którzy należeli do elity. Staramy się zatem zawsze przypominać i wyjaśniać Polakom tę niełatwą sytuację mieszkańców szeroko pojętego Śląska, Wielkopolski i innych regionów.

Poza tym sądzę, że grupa kombatantów z Republiki Czeskiej charakteryzuje się niesłychanym optymizmem. To są bardzo serdeczni ludzie, u których można też zauważyć tę typową śląską porządność. To warto pokazywać innym Polakom.

Przed nami obchody 70. rocznicy zakończenia II wojny światowej. Czy weźmie pan udział w tych odbywających się na Zaolziu i czy Zaolziacy zaproszeni zostaną na centralne uroczystości w Polsce?

Zobaczymy, jak to wszystko będzie wyglądało. Na pewno centralnym punktem uroczystości w Polsce będzie 8 maja w Warszawie, będziemy starali się, my – pracownicy Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, wyjeżdżać w różne miejsca. Musimy przypomnieć, gdzie ta wojna wybuchła, jakie były jej przyczyny. A także to, że jej zakończenie w maju 1945 roku nie dla wszystkich było zwycięstwem. Dlatego tak ważną byłaby obecność zaolziańskich kombatantów na tych centralnych uroczystościach. Jeśli

Jan Stanisław Ciechanowski

zaś chodzi o Zaolzie, to przypomina, że staram się przyjeżdżać, kiedy tylko mogę. Na pewno więc postaram się być u was również w tym roku w maju.

Prezes Koła Polskich Kombatantów w RC, Bronisław Firla, powiedział, że kombatanci nie szykują własnych obchodów rocznic, za to wezmą udział w zorganizowanych przez inne organizacje. Czy wiadomo, w jaki sposób Polska konkretnie pomoże Zaolziakom w urządzeniu obchodów zakończenia wojny?

Przyznam się, że dla mnie kwestia uroczystości zakończenia II woj-

ny światowej to sprawa zupełnie nowa, trudno mi teraz zdradzać szczegóły. Postaramy się jednak pomóc jak najwięcej, w miarę naszych możliwości. Co do kombatantów, to rzeczywiście, średnia ich wieku kształtuje się wokół dziewięćdziesiątki, nie ma się więc im co dziwić. Z drugiej strony – żyjemy coraz dłużej, kombatanci to wciąż jeszcze energiczni ludzie i wierzę, że spotkamy się nimi podczas rocznicowych uroczystości. To przecież będzie ich święto.

Kombatanci, „katyniaci” to ludzie doskonale wiedzący, czym jest wojna, co to jest totalita-

JAN STANISŁAW CIECHANOWSKI

Jest doktorem nauk historycznych, absolwentem historii oraz stosunków międzynarodowych na Uniwersytecie Warszawskim. Jako historyk zajmował się głównie historią polskiego udziału w II wojnie światowej. W latach 2004-2005 zastępca dyrektora Sekretariatu Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej. W latach 1999-2001 pracownik Departamentu Spraw Zagranicznych Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. W latach 2004-2005 zastępca dyrektora Sekretariatu Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej. W latach 2000-2005 sekretarz Polsko-Brytyjskiej Komisji Historycznej do Spraw Dokumentacji Działalności Polskiego Wywiadu w II Wojnie Światowej i Jego Współdziałania z Wywiadem Brytyjskim, powołanej w 2000 r. przez premierów Polski i Wielkiej Brytanii, Jerzego Buzka i Tony'ego Blaira. W Urzędzie do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych pracuje od maja 2006 roku. Na stanowisko jego kierownika został powołany z dniem 1 lutego 2013 roku.

(kor)

ryzm. Trzeba jednak uświadamiać to najmłodszemu pokoleniu...

To bardzo ważna sprawa, to wielkie zadanie dla szkół. Musimy przypominać młodzieży, czym była wojna, musimy mówić o Zbrodni Katyńskiej, o tym, że na terenie dzisiejszej Rosji, Ukrainy i Białorusi zamordowano 20 tys. polskich oficerów. Mówi się o tym sporo w szkołach w Polsce, na pewno jest tak i na Zaolziu, zwłaszcza że przecież wśród tych ofiar było blisko 500 mieszkańców tego regionu. A jeśli by zaszła taka potrzeba, Polska w tej edukacji na temat tamtych tragicznych czasów na pewno wam pomoże.

Rozmawiał: JACEK SIKORA

dziecko, to znaleziono dla nich pomoc poza systemem. Lokalne media grzmiały, że to wstyd dla wyspy, że opieka społeczna nie może pomóc ludziom, bo za krótko tu mieszkają. W końcu tej polskiej rodzinie pomogły osoby prywatne.

Jak w tym niewielkim, spokojnym rajku znajdują się Polacy? W szczycie emigracyjnym, po 2005 roku na wyspie pracowało ponad 4 tys. osób z Polski.

To są jedynie szacunki, bo nie ma oficjalnych danych. Informacje tamtejszego ministerstwa pracy są niepewne, bo za jednym zarejestrowanym pracownikiem może stać cała, rozbudowana rodzina. Może też być odwrotnie – w rodzinie dwie osoby pracują na trzy etaty i mają aż sześć pozwoleń na pracę.

Jednak z wielu przesłanek można wnioskować, że w latach 2005-2007 na wyspę trafiło około 4 tys. Polaków.

Czy na Man są też inni imigranci?

Ludność wyspy to ok. 80 tys. osób. Manxowie, tacy z dziada pradziada, to tylko ok. 40 proc. populacji, więc nie tak dużo. Wśród nowych osiedleńców wielu jest Anglików, trochę Szkotów i Irlandczyków. Na Man zamieszkał też Filipińczyk, Hindusi, niewielka grupa Portugalczyków i emigranci z RPA. Najnowsza fala emigracji, która trwa od 10 lat, to Polacy, Czesi, Słowacy, Litwini, Łotysze, a także Rumuni i Bułgari. W tej ostatniej grupie emigrantów Polaków jest najwięcej.

Czy Polacy wtapiają się w spo-

łeczność wyspy, czy też tworzą emigranckie getto?

Nie ma polskiego getta, jakie znamy z innych krajów. Niektórzy Polacy faktycznie wolą trzymać się razem i mieszkają blisko siebie, w sąsiednich dzielnicach stolicy – Douglas, ale brak jest infrastruktury, która ułatwiałaby życie poza lokalną społecznością – nie ma polskich szkół, polskich mediów, polskich restauracji. Chcąc nie chcąc, trzeba się integrować. Dla większości bohaterów mojej książki ta asymilacja to wielka wartość – zawiązują się przyjaźnie, powstają mieszane związki. Początkowo imigranci wspólnie wynajmowali mieszkania czy pokoje w prywatnych domach, żeby było taniej i żeby więcej można było zaoszczędzić, ale i to się zmienia.

(PAP)

Kapelan nie musi być księdzem

Ks. Václav Tomiczek jest wikariuszem w parafii w Ostrawie-Zabrzegu, lecz większość swego czasu poświęca chorym. Koordynuje pracę katolickich kapelanów szpitalnych w diecezji ostrawsko-opawskiej oraz sprawuje posługę w ostrawskich szpitalach.

W swoim życiorysie zawodowym napisał ksiądz, że po studiach teologicznych pracował przez kilka lat jako pielęgniarz w hospicjum w Červeném Kostelci. Już wtedy myślał ksiądz o pracy kapelana?

Właśnie, że nie. W hospicjum wykonywałem zastępczą, tak zwaną cywilną służbę wojskową. To było pierwsze hospicjum w Czechach, założone przez znaną doktor Marię Svatošową. Do tej pory nie miałem nic wspólnego ze służbą zdrowia, ani też żadnego wykształcenia medycznego. Później trafiłem do pracy duszpasterskiej, byłem wikariuszem w Ostrawie-Zabrzegu i proboszczem w Czeladnej. W tym czasie zacząłem dorywczo, gdy była taka potrzeba, odwiedzać chorych w szpitalach. Kiedy trzy lata temu w naszej diecezji rodziła się służba kapelanów szpitalnych, ksiądz biskup zwrócił się do mnie z propozycją, bym zajął się jej koordynacją. Od tego czasu jest to główna część mojej pracy. Sam jako kapelan chodzę do wszystkich trzech ostrawskich szpitali oraz do radwanickiej lecznicy dla przewlekle chorych, która jest częścią składową Szpitala Miejskiego.

W szpitalach działają zarówno katolicy, jak i protestanci kapelani. Konkurujecie między sobą czy raczej się uzupełniacie?

Nie ma mowy o rywalizacji! Żyjemy w czasach zaawansowanego ekumenizmu, uważam zresztą, że właśnie szpital jest środowiskiem, w którym możemy pięknie ze sobą współpracować. Przede wszystkim dlatego, że praca kapelana nie ogranicza się do sakramentów. Ludzie

Fot. DANUTA CHLUP

Jednym z miejsc pracy ks. Václava Tomiczka jest lecznica dla przewlekle chorych w Ostrawie-Radwanicach.

wyobrażają sobie, że ksiądz przychodzi do szpitala tylko z komunią świętą albo z sakramentem namaszczenia chorych. Tymczasem nasze pole działania jest o wiele szersze – zwłaszcza w warunkach czeskich, a konkretnie w regionie ostrawskim, gdzie religijność jest niska. Dużo ludzi uważa się za chrześcijan, lecz nie są już praktykujący, w kościele byli po raz ostatni przed dwudziestu laty. To jednak nie znaczy, że nie mają potrzeb duchowych – te, w najszerszym sensie tego słowa, ma każdy, zarówno wierzący, jak i niewierzący. Zarówno kapelan katolicki, jak i ewangelicki mogą pomodlić się razem z chorym, przeczytać mu fragment Biblii, porozmawiać z nim czy jego rodziną. A kiedy chory, który jest katolikiem, prosi o sakramenty, kapelan – również ewangelicki, ma obowiązek wezwać do niego katolickiego księdza. Tak

samo naszym obowiązkiem jest na życzenie chorego sprowadzić duchownego któregośkolwiek Kościoła zarejestrowanego w Republice Czeskiej. Mam pod ręką cały spis pastorów protestanckich z Ostrawy.

Kto może zostać katolickim kapelanem szpitalnym?

Kapelan powinien mieć skończone magisterskie studia teologiczne. Ale uwaga – nie musi być księdzem. W Ołomuńcu katolickimi kapelanami są nawet trzy kobiety – dwie zakonnice (z tym, że jedna z nich nie nosi habitu) oraz osoba świecka. Każdy kapelan musi być natomiast oficjalnie wysłany do posługi w szpitalu przez biskupa. Biskup może kapelanowi, który nie jest księdzem, dać nawet upoważnienie do podawania komunii świętej. Tylko wtedy, gdy pacjent chce się wyświadczyć lub przyjąć sakrament namaszczenia

chorych, trzeba wezwać księdza. W wielu szpitalach pracę kapelanów wykonują też diakoni. W Ostrawie pomaga mi kolega, który skończył teologię, lecz nie ma święceń kapłańskich.

Nosi ksiądz tabliczkę z imieniem, nazwiskiem i stanowiskiem, podobną jak lekarze czy pielęgniarze. Jak się układa współpraca kapelanów ze szpitalami?

Nie mogę narzekać – jest coraz lepiej. Tabliczki, które nosimy, są informacją dla pacjentów, że nie jesteśmy kimś obcym, lecz osobami, które szpital akceptuje. Współpraca ze szpitalami ma kilka wymiarów. Pierwszym z nich są stosunki z kierownictwem. Szpitale same dziś okazują zainteresowanie kapelanami. Lekarze i dyrektorzy szpitali jeżdżą na staże za granicę i tam widzą, że to działa i przynosi pozytywne efekty. W Szpitalu Uniwersyteckim w Porubie od dwudziestu lat jest kaplica szpitalna, w której raz na tydzień odprawiane są msze. Kiedy proponowałem wicedyrektorze usługi kapelana, potraktowała to jako nawiązanie do czegoś, co już działa. Zaskoczyło mnie też, że kierownictwo szpitala w Karwinie samo zwróciło się do tamtejszego proboszcza z prośbą o zapewnienie kapelana. Obecnie dojeżdża tam diakon. Druga płaszczyzna to współpraca z pielęgniarkami. Zorganizowaliśmy dla nich w szpitalach krótkie prelekcje, gdzie wyjaśniłem im, na czym polega praca kapelana szpitalnego. Wszystko po to, by wiedziały, w jakim celu tam właściwie przychodzimy.

Pielęgniarki „podpowiadają” ka-

PRACUJĄ W REGIONIE

Posługę kapelańską w szpitalach koordynują w RC dwa stowarzyszenia kapelanów szpitalnych – katolickie i protestanckie. W naszym regionie katolicy kapelani pracują w szpitalach w Ostrawie, Karwinie i Orłowej, ewangelicy w Czeskim Cieszynie, Hawierzowie, Trzyńcu i częściowo w Ostrawie. W galerii Szpitala Uniwersyteckiego w Ostrawie-Porubie można do połowy marca oglądać wystawę fotograficzną o pracy kapelanów szpitalnych. (dc)

pelanom, do którego pacjenta należałoby podejść?

W Szpitalu Uniwersyteckim pacjent w izbie przyjęć wypełnia kwestionariusz, gdzie jedno z pytań dotyczy tego, czy jest zainteresowany odwiedzinami kapelana. Poza tym siostry przed moimi regularnymi wizytami – na przykład na onkologii – pytają, kto chciałby ze mną rozmawiać. Czasem sam pacjent nie przejawia zainteresowania, lecz siostra widzi, że przydałoby mu się duchowe wsparcie i sama mi powie, bym do niego wstąpił.

Czy chorzy zwracają się do księdza również ze swoich problemów rodzinnych i osobistych?

Często jest tak, że od tych spraw zaczynamy nasze rozmowy. Zdarza się, że starsi wierzący ludzie żalą się, że ich dzieci czy wnuki nie chodzą do kościoła. Podsumowują swoje życie i zarzucają sobie, że może mało poświęcali im uwagi, może nie prowadzili ich jak należy do Boga. Rozmawiając o tych sprawach, płynnie przechodzimy do potrzeb spirytualnych samych pacjentów. Czasem ludzie pytają mnie, czy mam jakiś model, według którego prowadzę rozmowy z chorymi. Nie ma żadnego modelu – każda rozmowa jest indywidualna. DANUTA CHLUP

Służby chorym uczyła się w Kanadzie

Kiedy Miriam Prášilová wybierała kierunek studiów, wahała się między medycyną a teologią. Wybrała teologię, lecz z pracy w służbie zdrowia nie zrezygnowała. Obecnie jest koordynatorką kapelanów szpitalnych w Śląskim Kościele Ewangelickim A.W., a zarazem koordynatorką służby duchowej w Diakonii Śląskiej.

– Miałam taką wizję, że połączę pracę duszpasterską ze służbą chorym. Po studiach teologicznych wyjechałam na rok do Kanady, gdzie podjęłam studia na klinicznej opiece pastoralnej. Razem ze mną kształcili się tam ludzie z różnych krajów, różnych narodowości. Mieliśmy praktyki w szpitalu. Kanada jest bardzo liberalnym i otwartym krajem, wśród pacjentów byli nie tylko chrześcijanie, ale też na przykład Żydzi czy hindusi. Kapelanie służyli tam wszystkim bez względu na wyznanie i ja też nauczyłam się traktować tę służbę ponadwyznaniowo, a równocześnie odkryłam głębię własnej wiary w Boga i konfesji ewangelickiej, w której wyrosłam – opowiada teolog pochodząca ze Słowacji.

Po powrocie z Ameryki młoda kapelan rozpoczęła pracę w dwóch szpitalach w Bratysławie – onkologicznym oraz uniwersyteckim, na oddziale opieki paliatywnej. Swą wi-

zę służby chorym urzeczywistniała razem z nieco młodszą koleżanką, która – jak się okazało – także skończyła teologię i tę samą specjalizację za granicą. – Ona zaczęła pracować z dziećmi na oddziale onkologicznym, ja pracowałam z dorosłymi pacjentami. To, że się spotkałyśmy i zaczęłyśmy razem pracować, uznałam za znak Bożego prowadzenia – mówi pani Miriam.

Fot. ARC M. Prášilová

Miriam Prášilová rozpoczęła pracę w Bratysławie (na zdjęciu). Teraz służy pacjentom w Trzyńcu.

Na Słowacji przez dziesięć lat sprawowała posługę duszpasterską w szpitalu. Dziś, po blisko dwóch latach pracy w naszym regionie, może porównać nastawienie pracowników służby zdrowia i społeczeństwa do kapelanów w szpitalach kanadyjskich, słowackich i czeskich.

– W Kanadzie kapelani pełnili całonocne dyżury. Kapelan miał do dyspozycji pokoik (tutaj nie mamy

żadnego zaplecza) i mógł spokojnie porozmawiać z pacjentem. Kapelan był obecny, kiedy lekarz przekazywał ciężko choremu człowiekowi diagnozę. Pacjent w takiej chwili rozumie może dziesięć procent z tego, co się do niego mówi. Poza tym lekarz ma innych pacjentów, nie ma czasu na długą rozmowę. Kapelan ma czas dla chorego, może z nim zostać, wysłuchać go, pomodlić się z nim, podnieść go na duchu – opowiada pastor Prášilová. Dodaje, że kapelan wspomaga duchowo również personel szpitala. – Pamiętam młodą pielęgniarkę, która zaczęła pracę w szpitalu i właśnie w tym dniu zmarła na oddziale kilka osób. Było to dla niej bardzo ciężkie przeżycie. Miałam właśnie dyżur. O północy wezwano mnie, bym z nią porozmawiała i pomogła jej pogodzić się z tą sytuacją – dodaje.

Pani Miriam dostrzega również różnice pomiędzy Słowacją a Czechami, wynikające z większej religijności Słowaków. Na oddziale onkologicznym w Bratysławie mogła nawet towarzyszyć lekarzom podczas obchodu, by zorientować się, kto z pacjentów może potrzebować jej pomocy. Teraz, prócz pracy koordynatorki, służy pacjentom w szpitalu na Sośnie w Trzyńcu, a więc w regionie – jak na czeskie warunki – stosunko-

wo dość religijnym. Na oddziałach, które są otwarte na współpracę, stara się oddziaływać również na personel, zwłaszcza na pielęgniarki. Bo kiedy one zrozumieją, że kapelan może pomóc pacjentowi, wtedy zaproponują mu spotkanie z nim, gdy będzie tego potrzebował.

– W szpitalu na Sośnie bywam tylko mniej więcej raz na trzy tygodnie, ale zostawiłam tam swój numer telefonu, można mnie więc wezwać w razie potrzeby – mówi Miriam Prášilová. Zarazem przyznaje, że lekarze i pielęgniarki często mają wrażenie, że „teraz akurat” nie jest odpowiednia pora, by kapelan przychodził do pacjenta. Pokutuje przekonanie, że jego służba ma sens tylko wtedy, gdy ma długotrwały charakter. – Ale to nieprawda. Pamiętam kobietę, z którą rozmawiałam jeden jedyny raz w życiu, lecz była to kluczowa rozmowa. Ta pani była ciężko chora, dlatego przeniesiono ją na oddział intensywnej terapii. Tam się z nią spotkałam. Rozmawiałyśmy o jej życiu, modliłyśmy się razem, opowiadałam jej, jak sama może się modlić i podtrzymać się na duchu. Ta rozmowa pomogła ożywić jej wiarę. Kiedy następnego dnia przyszedł do niej, już nie żyła – opowiada Miriam Prášilová.

DANUTA CHLUP

GŁOSIK

Niczym Hercule Poirot

Chcesz zabawić się w detektywa? Pomóż odnaleźć zagubioną książkę! Biblioteka Miejska w Czeskim Cieszynie wspólnie z biblioteką z Cieszyna przygotowała grę miejską. Wystarczy zgłosić się do któregoś z oddziałów dziecięcych czeskoszyńskiej biblioteki lub też placówki w Polsce, odebrać kartę do gry oraz mapę i wyruszyć na poszukiwania.

Zguba, którą należy odnaleźć, ma szczególną wartość. – Pewnego dnia zauważyliśmy, że co jakiś czas ginie z naszej bibliotecznej półki jakaś książka. Szukaliśmy wszędzie, ale bez skutku. Później doszliśmy do wniosku, że giną książki, którymi nikt się nie interesuje, nie wypożycza, nie ogląda ani nie czyta – wyjaśniają organizatorzy i dodają, że takie niechciane książki podobno znikają w królestwie zapomnienia i ciemności, gdzie oczekują na swego wybawcę – spragnionego czytelnika. Taką nieszczęśliwą książkę możecie podczas swych poszukiwań uratować i zostać jej rycerzem. Przywróćcie jej radość, kiedy poskądacie rozsy-

Bibliotekarka Kateřina Šildrová pokazuje mapę, z którą możecie wyruszyć na poszukiwania zaginionej książki.

pane fragmenty i dodacie jej sił po przeczytaniu rozrzuconych kartek. Kto może wziąć udział? Rodzina, czyli co najmniej dwie osoby (rodzice i dziecko). Oczywiście mogą zgłosić się do zabawy także bardziej liczne rodziny. Chodzi nam o to, by rodzice z dziećmi mogli wspólnie spędzić czas, razem poczytać, odwiedzić bibliotekę – tłumaczy Kateřina Šildrová, bibliotekarka z oddziału

dla dzieci przy ulicy Havlíčka. – Na poszukiwanie książki zgłosiła się do nas na przykład rodzina złożona z rodziców i dwóch synów. Tata cieszył się, że mogą w taki fajny sposób spędzić wspólne chwile, ponieważ – jak przyznał – zwykle czasu na wspólną zabawę pozostaje niewiele – mówi bibliotekarka.

Zadanie nie jest wcale łatwe. Trzeba znaleźć w mieście siedem miejsc i w każdym z nich odnaleźć kartkę z zagubioną książką. Do pomocy macie mapę i listę miejsc, w które należy się udać. Wyszędźcie w tekście odpowiedź, wpiszcie do karty, a z oznaczonych liter ułóżcie tytuł książki.

„Pewnego razu Ondraszek pojawił się ze swą zbójnicką drużyną na targu w Cieszynie...” – tak zaczyna się opowieść z zagubionej książki. Jeśli chcecie wiedzieć, co działo się dalej, przyłączcie się do zabawy. 27 maja w kawiarni Avion odbędzie się wręczenie nagród rodzinom, które poprawnie rozwiązały zadanie. Czekają na was książki, gry planszowe i inne nagrody. **(ep)**

WITAMY

Emilka Heczko urodziła się 2 sierpnia 2013 w trzynieckim szpitalu. Ważyła 2,81 kg i mierzyła 47 cm. Jej rodzice to Natalia i Bogdan Heczko. Emilia jest ich drugą córeczką, a jej starsza siostrzyczka, Maria, jest już pierwszoklasistką. Cała czwórka mieszka w domu rodzinnym rodziców Natalii w Nydku. Informacje o Emilce nadesłała nam do redakcji babcia dziewczynki.

Emilia jest imieniem rzymskim pochodzenia etruskiego, ukształtowanym w języku łacińskim. Pochodzi od nazwy rzymskiego rodu Emiliuszów i oznacza osobę gorliwą, pilną, żarliwą. „Aemulus” (emulus) po ł-

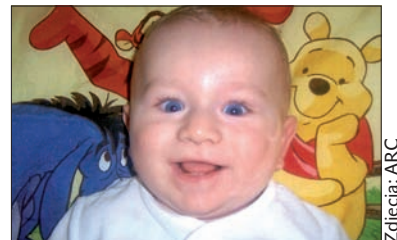

cinie znaczy „zawodnik, rywal, konkurent”, może też oznaczać kogós, kto się gorliwie o coś stara. W Polsce imię to znane jest od XV w. **(ep)**

Tomasz Marek przyszedł na świat 7 czerwca 2014 roku. Ważył 4,34 kg i miał 55 cm wzrostu. Rodzice chłopca to Darina (z domu Orawska) i Tomasz Markowie. W domu na Tomaszka czekał trzyletni braciśzek Adaś. Młoda rodzina mieszka w Czeskim Cieszynie-Sibicy.

Imię Tomasz jest pochodzenia aramejskiego. Nosiło je i nosi wielu znanych i wybitnych mężczyzn, na przykład amerykański wynalazca Thomas Edison, prezydent USA Thomas Jefferson czy niemiecki pisarz Tomasz Mann. **(ep)**

UWAGA RODZICE! Zachęcamy do nadsyłania zdjęć waszych pociech, które przysłyły na świat w ostatnich miesiącach. Oprócz zdjęć prosimy o informacje na temat imion i nazwisk rodziców, daty i

miejsca urodzenia dziecka, prosimy podać także jego wagę urodzeniową i wzrost, ewentualnie dane na temat rodzeństwa. Interesuje nas też, w jaki sposób wybieraliście imię dla dziecka. Zdjęcia prosimy przysyłać na adres: przyczko@glosludu.cz lub klasyczną pocztą na adres redakcji.

Prosimy też o informację, czy zgadzają się państwo na publikację również w rubryce „witamy maluszki” na naszej stronie internetowej www.glosludu.cz.

GŁOSIKOWA KORESPONDENCJA

Pędzą, pędzą sanie...

„Pędzą, pędzą, pędzą sanie, pędzą sanie w dal...” – tak śpiewały dzieci w grudniu na Jasełkach w Domu PZKO w Nawsiu. Wówczas łąki jeszcze się zieleniły, wszędzie było błoto i plucha. Dopiero pod koniec stycznia Pani Zima obdarowała nas śniegiem i mrozem! Dzieci wyciągnęły narty i sanki, w ogrodach pojawiły się sympatyczne bałwanki. Warto było szybko skorzystać z zimowej frajdy, bo a nuż śnieg za dwa, trzy dni zniknie. Nie zwlekaliśmy więc i 2 lutego zorganizowaliśmy kulig na Filipkę. Wczesnym rankiem wyruszyliśmy z sankami do Kostkowa, gdzie czekała już na nas para pięknych koni z saniami i furmanem, panem

Martynkiem. Tatusiowie przywiązali sanki do liny i wyjechaliśmy – kierunek Filipka! Pogoda była wprost wymarzona. Po wspaniałej jeździe bajkowo ośnieżonym lasem dotarliśmy do celu. W schronisku poczęstowaliśmy się zupą i ciepłą herbatą, rozegraliśmy bitwę na śnieżki, po czym ruszyliśmy w drogę powrotną. Na dół konie rozpędziły się trochę bardziej, naturalnie ku wielkiej uciechę dzieci. Do szkoły wróciliśmy cali, zdrowi i szczęśliwi.

PSP w Nawsiu

Kulig czwartoklasistów z Frysztatu

W niedzielę 8 lutego my – czwartoklasiści z frysztackiej podstawówki

wraz z naszymi rodzicami – pojechaliśmy do Wisły. Tam czekały na nas dwa zaprzęgi konne, którymi pojechaliśmy doliną Białej Wisłki. Pogoda nam sprzyjała, a my czuliśmy się jak w bajce – śnieg sypał, dzwoneczki na sztychach koników dzwoniły, a widoki zapierały dech w piersiach. Po zbyt krótkiej, jak dla nas, przejażdżce czekały na nas kielbaski, które upiekliśmy na ognisku w chacie góralskiej. Po zjedzeniu i wypiciu pysznej herbaty na podwórzu rozpoczęła się śnieżna bitwa. Do autobusu zamiast dzieci wracały bałwanki. Nie chciało nam się zbytnio wracać do Karwiny, bo w Wiśle było po prostu odlotowo!!! Już cieszymy się na kolejną wspólną wycieczkę.

Zadowoleni uczestnicy

Balik i Dzień Babci w Suchej Górnjej

8 lutego w Domu Robotniczym w Suchej Górnjej odbył się balik dzieci z miejscowego przedszkola. Nasze kochane panie nauczycielki jak co

roku przygotowały bardzo ciekawy program artystyczny. W tym roku tematem był Dziki Zachód. Dzieci zostały podzielone na dwie grupy – pierwszą grupę tworzyli Indianie, a drugą kowboje. Przedszkolaki wspólnie zaprezentowały dzień z życia mieszkańców Ameryki Pół-

nocnej. Program zakończył się wypaleniem fajki pokoju. Następnym punktem programu była wspólna zabawa dzieci, rodziców oraz dziadków. Potem, jak co roku, odbyła się loteria balikowa, były też różne konkursy dla dzieci i dorosłych. Ogłoszono również pierwszego zwycięzcę konkursu na najlepszą szatę graficzną zaproszenia. W miłej atmosferze wszyscy bawili się do wieczora.

Natomiast 13 lutego z okazji Dnia Babci i Dziadka odbył się występ dzieci z przedszkola w Suchej Górnjej. Dzieci specjalnie dla dziadków śpiewały piosenki oraz recytowały wiersze. Rodzice przygotowali pyszne kanapki, ciastka, kawę i herbatę. Na zakończenie dzieci odśpiewały „100 lat” i wręczyły własnoręcznie przygotowane prezenty.

Było miło i sympatycznie.

A.M. Mrózkowie

TU NIE OBOWIĄZUJE ZASADA, ŻE IM WCZEŚNIEJ, TYM LEPIEJ

Na początek **krótkie narty**

Jazda na nartach dla jednych to naturalna rzecz, dla innych sztuka trudna do opanowania. U progu ferii zimowo-wiosennych rozmawiamy z instruktorką narciarstwa, Veroniką Palarčíkovą, o aspektach nauki jazdy na nartach pod okiem fachowca oraz o najczęściej popełnianych przez rodziców błędach.

Jakie warunki musi spełnić instruktor narciarstwa?

Aby móc uczyć jazdy na nartach, trzeba posiadać do tego odpowiednie uprawnienia. Licencje narciarskie przyznawane są w trzech kategoriach A, B i C. Instruktorowi, który chce prowadzić lekcje lub kursy narciarskie na terenie Republiki Czeskiej, wystarczy uprawnienie kategorii C. Licencje pozostałych dwóch kategorii wymagane są za granicą, a uprawnienia zdobywa się w języku obcym.

Kto panią uczył jeździć na nartach?

Mój ojciec pracował przy wyciągu narciarskim na Łysej Górze. Od dzieciństwa chodziliśmy więc na najwyższy beskidzki szczyt, gdzie tato, że tak to określe, tyranizował nas w tym sensie, że już w wieku 2-3 lat zakładał nam narty na nogi. Chcąc nie chcąc, stopniowo nauczyłam się więc jeździć na starym wyciągu dużej nartostrady na Łysej Górze. Takie były moje narciarskie początki oraz taki był pierwotny impuls, który sprawił, że zostałam instruktorką narciarstwa.

Mówi pani, w wieku 2-3 lat. Czy to trochę nie za wcześnie?

Jeśli wziąć po uwagę to, że u dzieci do trzech lat nie należy obciążać bioder oraz kolan, to stanowczo za wcześnie.

Znaczy, że w narciarstwie nie obowiązuje zasada, im wcześniej, tym lepiej? Jaki jest więc optymalny wiek, by rozpocząć naukę jazdy na nartach?

Zasada, o której pani mówi, z pewnością nie ma tu zastosowania, nie istnieje też optymalny wiek, w którym dziecko powinno po raz pierwszy stanąć na nartach. To indywidualna sprawa, bo każde dziecko jest inne. Jedno jest bardziej uzdolnione pod względem ruchowym, inne nie ma wrodzonych predyspozycji do jazdy na nartach. W efekcie są więc sze-

ciolatki, które męczą się na stoku i nauka idzie im jak po grudzie, oraz trzylatki, które już w tym wieku są w stanie jeździć na nartach. Generalnie jednak uważa się, że w przedziale wiekowym od trzech do pięciu lat warto spróbować uczyć dziecko podstaw narciarstwa.

Ile czasu należy poświęcić na naukę, zanim dziecko będzie w stanie samodzielnie zjechać z niewielkiej góry?

Są wyjątki, kiedy po dwóch 50-minutowych lekcjach w parku dziecięcym idziemy z maluchem na stok. Zwykle jednak nauka podstaw zajmuje więcej czasu, średnio od trzech do czterech lekcji.

Jak wygląda taka lekcja?

Najczęściej rodzice zapisują do szkółki narciarskiej dzieci w wieku przedszkolnym. Dziecko przychodzi na lekcję przygotowane, odpowiednio ubrane, z kaskiem na głowie i w butach narciarskich. Przed rozpoczęciem lekcji pytamy rodzica, czy dziecko próbowało już jeździć na nartach albo czy to jego pierwszy raz. Następnie robimy rozgrzewkę i próbujemy sami się przekonać, jakie są fizyczne możliwości dziecka. Pierwsze lekcje odbywają się zawsze w parku dziecięcym, dopiero później idziemy na niebieską trasę. Po każdej lekcji instruktor wpisuje do dzienniczka narciarza, czego dziecko się uczyło, jakie zrobiło postępy. Dzienniczek służy jako instrument kontroli dla rodzica, a także dla instruktora, który dowiadyuje się z niego na przykład, jakie umiejętności już dziecko opanowało, co trzeba jeszcze udoskonalić, a co trzeba powtórzyć od nowa.

Zdarza się, że rodzice przyprowadzą dziecko z nieodpowiednim sprzętem? Jaką długość nart poleca pani początkującym narciarzom?

Dawniej, jeszcze pięć lat temu, zdarzało mi się, że rodzice przyprowadzali dziecko z długimi wąskimi nartami z ostrym noskiem. Takie narty absolutnie nie nadają się do nauki i jazda na nich idzie opornie. Dzisiejsi rodzice są już jednak o wiele bardziej nowocześni i dzieciom kupują od razu carvingi. Nadal jednak popełniają błędy, jeśli chodzi o długość nart. Z myślą, aby sprzęt wytrzymał jak najdłużej, kupują dłuższe nar-

Veronika Palarčíková jazdy na nartach uczy od pięciu lat.

ty niż trzeba. Zdarza się więc, że dziecko, które ma 130 cm wzrostu, staje na 150-centymetrowych nartach. Zwłaszcza w przypadku początkujących narciarzy tak długie narty są czymś zupełnie nie do pomyślenia. Do nauki najlepiej nadają się krótsze narty. I tak np. dla dziecka, które ma 120 cm wzrostu, zupełnie wystarczą narty długości 90 cm. Zasada krótszych nart na początek dotyczy zresztą nie tylko przedszkolaków, ale wszystkich kategorii wiekowych. Tak czy owak na pewno nie warto kupować dzieciom nowego sprzętu na wyrost. Lepiej wypożyczyć lub kupić starsze narty i stopniowo, w miarę jak dziecko będzie rosnąć, wymieniać je na większe.

Czym różni się praca z maluchami od prowadzenia zajęć dla nastolatków bądź osób dorosłych?

Różnice są dosyć duże. Małe dzieci są w stanie szybko się uczyć, ale nie każdemu dziecku to wychodzi. Małe dzieci są też bardziej wrażliwe i o byle co płaczą – raz, że je bolą nóżki, innym razem, że chcą iść do mamy, przez cały czas musimy je więc odpowiednio motywować, żeby przez te 50 minut skupiły się

na nauce. Kilkulatki zwykle nawet nie bardzo wiedzą, czemu uczą się jazdy na nartach, brakuje im własnej motywacji. Są więc maluchy, którym jazda na nartach się podoba, ale są też takie, których zajęcia nudzą i po prostu ich nie lubią. Starsze dzieci są już rozsądniejsze, o wiele szybciej też przyswajają sobie potrzebne umiejętności. Nie potrzebują już motywacji w postaci cukierka czy lizaka, bo uczą się po to, żeby same siebie przekonać, że coś potrafią. Natomiast w dorosłym wieku największą przeszkodą jest strach. 30-40-latek boi się, że nie da rady zjechać z góry, że połamie sobie kończyny itp. Mój najstarszy podopieczny dochodził do sześćdziesiątki. Kiedyś jeździł na nartach, po długiej przerwie bał się jednak wrócić na stok. Dlatego postanowił wyszukać instruktora. Odłożył stare narty, wypożyczył carvingi i razem jeździliśmy po niebieskiej trasie.

Ile trzeba lekcji, żeby opanować podstawy jazdy na nartach?

Ludzie czasami myślą, że wystarczy godzina spędzona z instruktorem i dziecko będzie jeździć. To, oczywiście, nie jest możliwe. Potrzebne są co najmniej cztery lekcje. W przypadku młodszych dzieci lekcje powinny odbywać się pojedynczo, żeby dziecko nie przemęczyć i nie zrazić. Starsze dzieci powyżej dziesięciu lat oraz dorośli spokojnie wytrzymują dwie godziny pełnego treningu. Nie trzeba ich tak oszczędzać i przynosi to lepsze efekty.

Czy jeżeli dziecko jest płaczące, może mu rodzic w trakcie zajęć towarzyszyć?

Często jest tak, że rodzice są w pobliżu i przyglądają się nauce. Inni z kolei zostawiają dziecko sam na sam z instruktorem, żeby nauczyć go większej samodzielności, a sami idą na herbatę lub w tym czasie jeżdżą na nartach. Czasem jest lepiej, kiedy dziecko nie widzi rodzi-

BESKIDZKIE SZKÓLKI

Najbliższe szkółki narciarskie w regionie Beskidu Morawsko-Śląskiego działają w ośrodkach narciarskich w Rzece, Mostach koło Jabłonkowa, Bukowcu i Białej. W sezonie, a zwłaszcza w czasie ferii zimowo-wiosennych, usługi szkółek narciarskich są bardzo popularne. Dlatego o zamówieniu lekcji warto pomyśleć z kilkudniowym wyprzedzeniem.

Lekcja w szkółce narciarskiej trwa 50 minut, a jej cena zależy od tego, czy dziecko pobiera naukę indywidualnie, czy w kilkuosobowej grupie. Indywidualna lekcja kosztuje w zależności od ośrodka od 320 do 590 koron. Droższe ośrodki wliczają w cenę również wypożyczenie kasku, tańsze natomiast tylko kamizelki odbłaskowej oraz korzystanie z parku dziecięcego, gdzie odbywa się nauka. Im więcej lekcji wykupimy zaraz na początek, tym większa będzie oszczędność. Pod warunkiem jednak, że raz zapłacone lekcje później rzeczywiście wykorzystamy.

Jeżeli nie mamy pewności, czy dziecku spodoba się jazda na nartach, możemy na początek skorzystać na miejscu z wypożyczalni sprzętu narciarskiego. Cena za komplet nart dziecięcych wynosi w zależności od ośrodka od 180 do 310 koron na dzień, przy czym niektóre wypożyczalnie udostępniają sprzęt również na krótszy czas – nawet na godzinę. Wtedy cena jest niższa. (sch)

ca, bo wtedy jego obecność go nie rozprasza i lepiej potrafi skupić się na nauce. Rodzic w każdym razie powinien być gdzieś w pobliżu na wypadek, gdyby było coś nie tak. Z moich obserwacji wynika, że w wieku przedszkolnym lepiej bez rodziców radzą sobie chłopcy.

Czy z usług instruktora korzystają rodzice, którzy raczej słabo jeżdżą na nartach, czy wprost przeciwnie?

Wydaje mi się, że są to głównie rodzice, którzy uważają, że sami nie daliby rady jeździć z dzieckiem na nartach i to z różnych względów. Nie czują się na siłach albo po prostu nie mają na to czasu. Oprócz nich z usług szkółek narciarskich korzystają również rodzice, którzy wolą w tym czasie sami poszaleć na nartach, a dziecko pozostawić w rękach fachowców.

Jakie plusy ma nauka jazdy na nartach z instruktorem?

Wykwalifikowany instruktor przede wszystkim wie, co i jak należy robić – od czego zacząć naukę, kiedy jeździć z kijkami, kiedy uczyć carvingu i w ogóle jak z dzieckiem pracować. W odróżnieniu od rodziców, którzy często są nerwowi, stawiają dziecku wygórowane wymagania i nawet nie dadzą mu wytchnąć, instruktor patrzy na dziecko z pewnego dystansu. Obca osoba może mieć na dziecko pozytywny wpływ również z tego względu, że w jej obecności maluch będzie bardziej się starać i nie pozwoli sobie kapryścić z byle jakiego powodu. Dlatego uważam, że chociaż posiadam uprawnienia instruktorskie, swoje dziecko zapisałabym do szkółki narciarskiej, żeby przekonać się, jak moje dziecko będzie współpracować z inną osobą i jak ta osoba będzie oceniać jego postępy.

BEATA SCHÖNWALD

Wykwalifikowany instruktor wie, czego może od dziecka wymagać.

Zdjęcia: BEATA SCHÖNWALD

WYDANO NAD WISŁĄ...

Tańcząc z wrogiem

PAUL GLASER

Dom Wydawniczy Rebis

Książka, która idealnie wpisuje się w 70. rocznicę wyzwolenia obozu Auschwitz-Birkenau oraz 70. rocznicę zakończenia II wojny światowej. Już na wstępie muszę jednak ostrzec, że opisana historia nie będzie podobna do tych dotychczas znanych, niektóre osoby może nawet poczują się oburzone.

Kilka lat temu do nazistowskiego obozu koncentracyjnego założonego w Oświęcimiu przybywa lekarz psychiatra z Holandii, Paul Glaser. Do miejsca kaźni trafia, jak sam przyznaje, trochę przez przypadek. Gości w Krakowie na konferencji naukowej, a wizyta w Auschwitz jest dodatkowym punktem programu. Psychiatra nie jest przekonany, czy chce oglądać jeden wielki cmentarz. W końcu decyduje się na dołączenie do wycieczki. Wizyta na miejscu odmienia jednak jego życie. – Moją uwagę przyciągnęła ustawiona na przedzie duża brązowa walizka. Stała jak wryty. Walizka pochodziła z Holandii i podpisana była wielkimi literami „Glaser”, nazwiskiem stosunkowo rzadkim w moim kraju. Moja żona przeczytała je również i wzięła mnie za rękę – czytamy w książce.

Glaser rozpoczyna prywatne śledztwo, które zaprowadzi go nie tylko w głąb trudnej historii, ale i do środka duszy jego i całej rodziny. Z czasem dowiaduje się o swoich żydowskich korzeniach, poznaje historię swojej ciotki Rosie, którą czyni osiłą swojej książki. Jak się okazuje, ta

już od dzieciństwa nie była szczęśliwa. Symboliczną granicę między spokojnym i beztrudnym dzieciństwem a życiem w napiętnowaniu stanowi spotkanie Rosie z koleżanką.

– Nie wolno mi się z tobą już bawić. Mama mówi, że jesteś Żydówką – usłyszała wtedy.

Rosie od małego interesowała się tańcem, będąc już dorosłą związała się z nim na dobre, prowadząc nawet własną szkołę. Dalej mamy burzliwe dzieje kolejnych związków, zdrady, wreszcie czasy II wojny światowej i kolejne obozy, z tym najstraszniejszy na koniec – Auschwitz. Dziś osoby, które przeszły przez piekło obozów koncentracyjnych mogą nie do końca zrozumieć postawę Rosie, która trafiając do Auschwitz powiedziała sobie: „Wylączyłam myśli albo, co było jeszcze lepsze, starałam się nie myśleć w ogóle. (...) Zaskoczyło mnie, jak obojętna potrafię być na ból i śmierć innych, na niekończący się strumień ciepłych zwłok o wykrzywionych twarzach”. Sposobem na przetrwanie w kolejnych obozach jest bowiem dla niej tańczenie dla nazistowskich katów, ciotka Paula Glasera spotyka się zresztą regularnie z Niemcami, roztrzaskującymi nad nią parasol ochronny, niektórych darząc naprawdę uczuciem. Postawa dość kontrowersyjna, która z czasem jednak daje Rosie upragnioną wolność. Nie mnie oceniać postawę głównej bohaterki, niech każdy zrobi to we własnym zakresie – na pewno jest to temat na ciekawą dyskusję.

Duchy wiatru

MONS KALLENTOFT

Dom Wydawniczy Rebis

Kolejny kryminał, który wyszedł spod pióra skandynawskiego pisarza. Tym razem Dom Wydawniczy Rebis wydał najnowszą powieść Monsa Kallentofta, szwedzkiego dziennikarza i pisarza. To taki kryminał, który chętnie przeczytają osoby, które nie pasjonują się śledztwami. Inteligentnie napisany, gdzie głos ma także ofiara, która dzieli się swoimi refleksjami i spostrzeżeniami z innego wymiaru, opisujący dokładnie także postawy policjantów prowadzących śledztwo.

W pokoju nr 7 domu opieki nad starszymi osobami jedna z opiekunek, Tove, prywatnie córka policjantki prowadzącej śledztwo, znajduje zwłoki Konrada Karlssona. Początkowo wszystko wskazuje na to, że starszy i schorowany mężczyzna – Karlsson jest po wylewie – popełnił samobójstwo. Z czasem Kallentoft wodzi czytelnika za nos, proponując coraz

to nowsze motywy – samobójstwo, w którym ktoś mężczyźnie pomógł (eutanazja z litości), wyrachowane zabójstwo. Nikt nie wierzy w wersję, że tryskający humorem staruszek, mimo ciężkiego stanu, mógłby targnąć się na swoje życie, dlatego policjanci sporo będą mieli do zrobienia, a przy okazji udowodnienia sobie. Tym bardziej, kiedy okaże się, że tuż przed śmiercią pensjonariusz cały swój majątek chciał przepisać na organizację charytatywną.

W „Duchach wiatru” akcja ścży się powoli, co jest atutem książki, nie ma drastycznych opisów, więc książkę można równie dobrze potraktować jako mocną powieść obyczajową. Szwed zwraca uwagę na złe traktowanie starszych osób w zakładach opieki, co jest literacką fikcją, ale może być przyczynkiem do dyskusji i sprawdzenia, jak jest naprawdę. (wot)

Ostrawski oddział
Kliniki Okulistycznej Gemini,
poszukuje osoby na stanowisko:

PIELĘGNIARKA

Wymagamy:

- dobra znajomość języka polskiego w mowie i piśmie
- wykształcenie pielęgniarskie (uprawnienia do wykonywania zawodu pielęgniarskiego)
- sumiennosc
- zaangażowanie

Oferujemy:

- praca na pełny etat na podstawie umowy o pracę
- możliwość pracy w twórczym i dynamicznym kolektywie renomowanej firmy
- benefity pracownicze
- dobre warunki placowe
- możliwość zatrudnienia od zaraz

Prosimy o wysłanie listu motywacyjnego oraz CV w polskiej i czeskiej wersji językowej na adres e-mail: prace@gemini.cz

Informujemy, że skontaktujemy się tylko z wybranymi kandydatami

Wilgoć w domu, mokre piwnice?

Pojawia się pleśń, grzyb i nieprzyjemny zapach? Straszą wysokie koszty ogrzewania?

Mamy dla Państwa skuteczne rozwiązanie!

Wizyta rzeczoznawcy z dokładną analizą przyczyn zawilgocenia oraz oferta cenowa – gratis!

Stosujemy wyłącznie najlepsze materiały z gwarancją producenta – to gwarantowana jakość usług!

www.ajesucho.cz
e-mail: ajesucho@seznam.cz
tel.: 608 772 213

Fortissimo
instytucja płatnicza

NOWOŚĆ

PILNOWANIE KURSÓW!

Ściągnij aplikację do swej komórki i wpisz żądany kurs...

GET IT ON
 Google play

Available on the
 App Store

CATERING
ŻAREŁKO

- przyjęcia okolicznościowe w domu klienta
- korytka
- wesela
- fontanna czekoladowa
- obiady dla firm
- bankiety, rauty
- kinder party
- imprezy plenerowe

www.cateringcieszyn.pl **660 357 077**

Svěřte se do péče odborníků!

* V případě splnění podmínek uvedených na www.volkswagen.cz.
Více informací o projektu najdete na www.stkprochlapy.cz.

Možnost STK a emisí zdarma.*

Volkswagen STK Service

Prevence je vždy lepší než později řešit nepříjemné následky. To platí u auta stejně jako u Vašeho zdraví. A nejlepší preventivní prohlídka je samozřejmě u skutečných odborníků. Náš servis je navíc spojen se zajištěním známky z technické kontroly a emisí zdarma. (*Prohlídka vozidla a odstranění případných závad před technickou kontrolou jsou zpoplatněny dle platného ceníku.) Zbavíme Vás tak nepříjemných formalit a ušetříme Vám čas, který můžete věnovat například svému zdraví. Proto jsme se stali partnerem Nadačního fondu Petra Koukala a jeho projektu „STK pro chlapy“.

STK PRO CHLAPY

Aby Vás Volkswagen zůstal Volkswagen.
Volkswagen Service®

Váš servisní partner Volkswagen **KARIREAL a.s.**

Oldřichovice 793, 739 61 Trinec, Tel.: 733 739 402, E-mail: jana.przybylova@karireal.cz, www.karireal.cz

DOBRODZENIA
ZS
SIKORA

PRODUCENT OGRODZEŃ
Bądź bezpieczny i ogródź swój Dom!

- Ogrodzenia siatkowe
- Ogrodzenia panelowe
- Ogrodzenia klinkierowe
- Automatyka
- Bramy garażowe

Nowo otwarty oddział w Trzyniecu www.ogrodzeniazs.pl
obok przystanku "Obecni domy" email: plotyzs@seznam.cz **mob. 732 683 665**
TRINEC, ul. Frydecká 572 **tel/fax: 558 320 353**

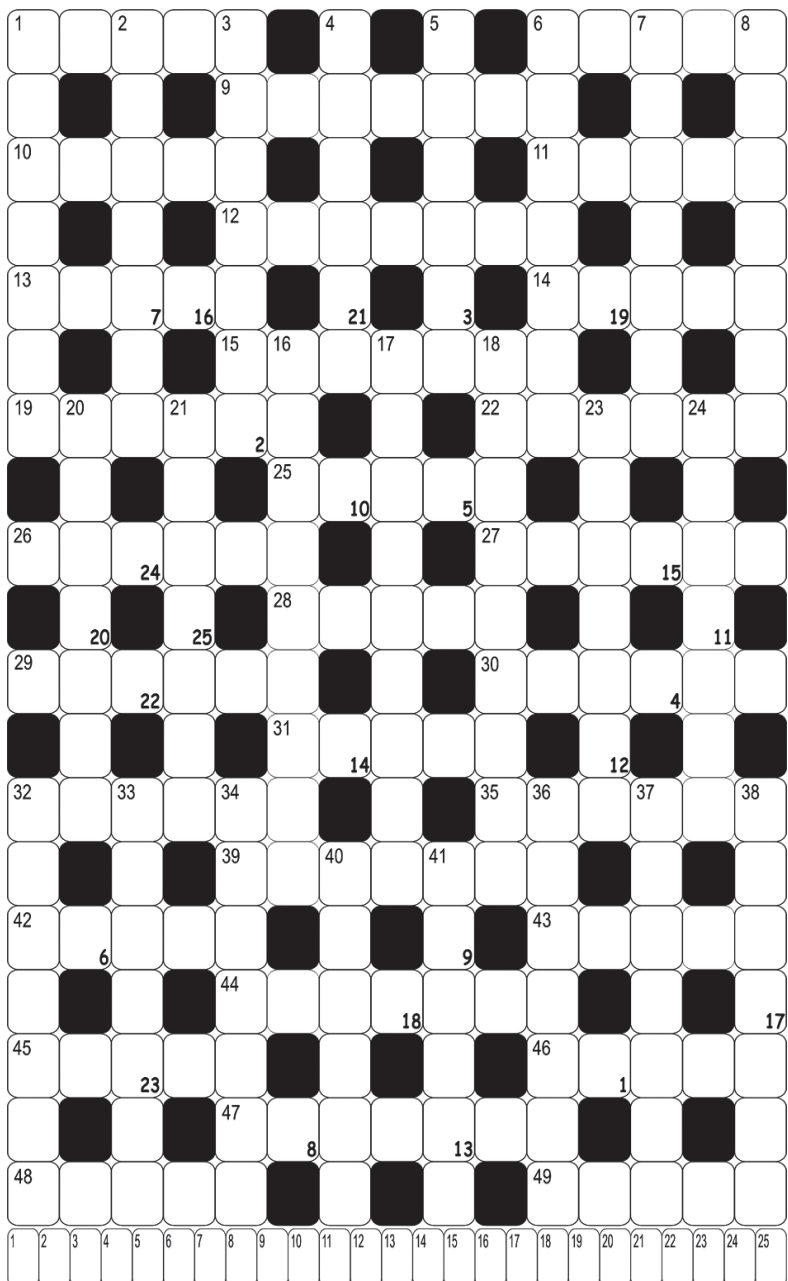
CZYTAJ NAS CODZIENNIE! www.glosludu.cz

Aktualizowany serwis o Polakach na Zaolziu

KRZYŻÓWKA

POZIOMO: 1. trofeum Indianina 6. trzeba ją po imieniu nazywać 9. mama z tatą 10. służą do kierowania konia 11. dziesiąta część mili morskiej 12. jego stolicą Dakar 13. zielony ludzik z REFLEXU 14. mieszanina 15. tendencja do zajmowania się tylko sobą 19. salonowy taniec figurowy 22. nie święty go lepi 25. kleryk 26. miasto Sindbada Żeglarza 27. imię aktorki Bergman 28. zapala mieszkankę w silniku 29. prowadzi się niemoralnie 30. starogrecki wiosłowy okręt wojenny 31. miasto i rzeka w Rosji 32. izolowane pomieszczenie dla nagrań dźwiękowych 35. laska alpinisty 39. kapłani celtyccy 42. roślinożerny gryzoń z Ameryki Południowej 43. małowatowy jednośląd 44. sprawuje kuratelę 45. świadectwo jakości 46. wyspa w Balearach 47. konkurent Kamila Stocha 48. plac cyrkowy 49. z Komanczem walczył.

PIONOWO: 1. wysmażony kawałek słoniny 2. robot podobny do człowieka 3. król rock and rolla 4. na końcu ma kropeczkę 5. rzeczoznawca 6. zachęta do kupna 7. zarodek 8. żeński twór rozmnażania się roślin nasiennych 16. Spartakus 17. utuczone poziomy 18. walcuje wlewki 20. placówka dyplomatyczna 21. genealogia 23. znany film Formana 24. przyrząd kreślarski 32. rymowana zgadywanka 33. gitara hawajska 34. chora na umyśle 36. malaria 37. mniejsza od kościoła 38. żyje w skrajnej biedzie 40. rzecz jedyna w swoim rodzaju 41. znakomita u spikera. **ROZWIĄZANIE DODATKOWE:** (Książka Henryka Piecucha). Opr. JO

ARYTMOGRAF 1

Rozwiązaniem dodatkowym są fraszki Jana Sztaudyngera.

	1	2	3	11	3	12	1	3	14
5		15	9	10	16	9			
13	16	9	18	1	9		19	9	16
5	6	7		17	8	9	10	16	9

1-2-3-4-2-1-1-5-6-7:

bycie niewinnym

8-9-10-1-9:

dawne urządzenie do mielenia ziarna

11-9-12-13-2-14-9:

pierwsza żona Władysława Jagiełły

15-5-16-1-2-3-10-17:

górną część koszuli

18-16-5-19-9:

suche źdźbła zbóż

ARYTMOGRAF 2

1		17	2	4	7	18	19	2		11	2	3	
17	5		1	9	3	4	15	14	2		10	5	8
	16	13	3	8		8	9	10	6	7		10	2
3	8	5		3	8	12	5	8					

1-2-3-4-5: najdłuższa rzeka Polski

6-7-8-9-10-2-7-11: przypinany balowiczom

12-13-14-15-4-5: ogólnie sprawdzająca się zasada

16-5-17-11-2-6: długi pies

18-19-2-5-11-5: pionowa przegroda

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana książka. Termin nadsyłania rozwiązań upływa w czwartek 12. 3. br. o godz. 10.00. Nagrodę (do odbioru w redakcji) za rozwiązanie krzyżówek z 24. 1. br. otrzymuje **Alina Cogiell** z Czeskiego Cieszyna.

ALE HECA

- Czymu bijecie tego synka?
- Bo źle napisał klasówkę.
- A cóż was to obchodzi?
- Jak nas może nie obchodzić, jak my od niego odpisowaliśmy!

Bogus do taty.
- Chciołbych być Supermynym.
- Cóż tak?
- Żeby cały świat o mnie mówił.
- Na ty barabczyku, to ci już nie wystarczy, że mówi o ciebie cała szkoła!?

- Twoja baba je brónetkóm, czy

blóndynkom?
- Sóm nie wiem.
- Coś ty je za chłop, że nie wiysz, jaki twoja baba mo włosy?!
- A skódmóm wiedzieć, jak jeszcze nie wróciła od fryzjerki?!

- Na ślubie przysięgłaś, że mi będziesz posłuszno, a teraz!...
- Przestóń! Miałach się wadzić w kościele?!

Zięć wrócił do chałupy wścickły, bo sie dowiedział, że go teściowa obszczekała.

- Ni może mama choć roz dzierzeń języka za zębami?! - wrzeszczy.
- Dziepro jak mi kupisz zęby, bydym móglą.

Kareł jechoł rowerem. A nie był sóm. Na rómce przed sobóm miał babe, a na siedzisku ze zadku dwa dziecka. Ciągnął jeszcze za sobóm wózczeck. Były tam spakowane rozmaite rzeczy, bo Karłowie jechali nad wode. Nie ujechali jednak daleko, kie ich zadzierzól policajt.

- Co ty, kurde! - mamrze Kareł.
- Może mi powiysz, kaj cie móm przybrać?!

Rozwiązanie krzyżówki z 24 stycznia:

Poziomo: 1. ASESOR 7. METOPA 10. AWERSJA 11. EDISON 12. ZGRYWA 13. CHIRURG 14. GULASZ 17. ALUZJA 21. KORONACJA 25. BUBEL 26. UTWÓR 27. ESTYMATO 28. STRYJ 29. ESSEN 30. KOLCZATKA 35. APARAT 38. ATRAPA 41. WERWOLF 42. ŚMIGŁO 43. TULEJA 44. CREMONA 45. KABŁĄK 46. NIECKA.

Pionowo: 2. SADHU 3. SUSZA 4. RANCZO 5. JELITO 6. USEŁUGA 7. MAZGAJ 8. TURKU 9. POWÓJ 14. GĘBUSIA 15. LIBERIA 16. SKLEJKA 18. LAUREAT 19. ZAKĄSKA 20. ALKANNA 22. RATEŁ 23. NAMAZ 24. CYTAT 31. OTWOCK 32. CERBER 33. APOLOG 34. KAFTAN 36. POMPA 37. REGAŁ 39. RILKE 40. PAJĄK. **Rozwiązanie dodatkowe:** MYŚL WIELKA ZWYKLE USTA DO MILCZENIA ZMUSZA.

Rozwiązanie dodatkowe rozetki z 24 stycznia: ZJAZD GWIAZDZISTY.

Tak było, tak jest

Na fotografii z archiwum Władysława Owczarzewo dworzec kolejowy w Piotrowicach z okresu Monarchii Austro-Węgierskiej. Na współczesnym zdjęciu Marka Santariusza ta sama stacja.

